

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษา ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ ด้วย วิธีสอนแบบ SQ4R ก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สรุปผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/87.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ ด้านพัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.75 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้นักเรียนมีคะแนนด้านการอ่านจับใจความสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 75.00

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจีเหล็งเกษียวไพรวัลย์วิทยาลัยจังหวัดร้อยเอ็ด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/87.10 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและศึกษาขั้นตอนของการสอนแบบ SQ4R ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้ไปที่ละขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจาก (1) Survey (S) ขั้นการอ่านคร่าว ๆ เพื่อเป็นการมองภาพรวมของเรื่องที่อ่าน (2) Question (Q) ขั้นตั้งคำถาม เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้น จึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว (3) Read (R) ขั้นการอ่านอย่างละเอียดของบทอ่าน เพื่อทำความเข้าใจค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆ โดยแท้จริง (4) Record (R) ขั้นการจดจำ จดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน (5) Recite (R) ขั้นเขียนสรุปใจความ และ (6) Reflect (R) เป็นขั้นตอนสุดท้ายให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจารณ์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิม โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง เป็นการทบทวนเนื้อเรื่องที่อ่านทั้งหมด

ด้วยขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R ทั้ง 6 ขั้นตอนดังกล่าว ส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะขั้นตอนในการอ่านไม่ซับซ้อนทำให้ผู้อ่าน อ่านอย่างมีทิศทาง โดยเริ่มจากขั้นตอนที่ง่าย ๆ ผู้เรียนได้ค่อยๆ เรียนรู้ไปที่ละขั้นๆ เหมือนขั้นบันไดที่ละขั้น ในที่สุดก็ไปถึงเป้าหมาย

การสอนแบบ SQ4R มีความน่าสนใจสามารถส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี เพราะมีคำถามกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็น ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็วขึ้น และจดจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ ทำให้ผู้เรียนไม่ตึงเครียด ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน ด้วยขั้นตอนการสอน ดังกล่าวจึงทำให้

ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับโรบินสัน (Robinson. 1961 : 29-30) ได้กล่าวถึงยุทธวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ว่าสามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่เขาคาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและจดจำได้ดีและทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนแบบ SQ4R ได้เพิ่มขั้นการสะท้อนความคิดขึ้นมา การเขียนสะท้อนความคิด เป็นการ ใช้ความคิดวิเคราะห์ และความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อวัตถุหรือสถานการณ์ที่เป็นสิ่งเร้าต่าง ๆ สุนทร อุตมหาราช (2547 : 89) ได้เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังตะเคียนประชานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธี SQ4R มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับ จิราพร หนูลาย (2549 : 85-87) ได้ศึกษา เรื่องการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจ ต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโหล๊ะหาร จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ยุวดี โปธายะ (2546 : 83-85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนสารพัดช่างจังหวัดลำปาง พบว่าความ เข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวันเดอร์ และคูเปอร์แมน (Wander and Cooperman. 1996 : 174) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียน โดยใช้ SQ4R สำหรับการศึกษาตำราเรียนในระดับมัธยมศึกษา โดยได้เปรียบเทียบนักเรียนระหว่างกลุ่ม ที่เรียนแบบปกติ กลุ่มที่เรียนด้วย SQ4R และ SQ3R ในการอ่านตำราเรียน ผลปรากฏว่ากลวิธี SQ4R และ SQ3R ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน คือนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี SQ4R มีคะแนนสูงกว่าการสอนด้วยกลวิธี SQ3R อย่างมีนัยสำคัญ

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาอ่านจับใจความด้วยวิธีสอน SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่ากับ 0.75 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ มีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 75.00 แสดงว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนในการอ่านที่ชัดเจนช่วยให้นักเรียนอ่านอย่างมีทิศทาง มีเป้าหมาย นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ทำแบบทดสอบย่อย หลังเรียน และได้ทราบผลคะแนนทันที ทำให้ พบความก้าวหน้าในการเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน

และพัฒนาการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความได้สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ สุภิสรา วงศ์คำจันทร์ (2547 : 78) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูน เพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูนเพื่อจับใจความ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.44/87.80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับจจิพรรณ จันทร์ (2543 : 87) ได้สร้างชุดการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับฝึกทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับน้ำอ้อย อริยสุขสกุล (2546 : 91) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนสาธิต " พิบูลบำเพ็ญ " มหาวิทยาลัยบูรพา อำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าแบบฝึกอ่านจับใจความภาษาไทยที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 90.67/93.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งเอาไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .07

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการอ่านและสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความก้าวหน้าในการเรียน สอดคล้องกับ สอดคล้อง งานวิจัยของ บุภาวดี ชันธุลา (2546 : 86) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2546 อำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับ รัตนภักดิ์ เลิศคำฟู (2547 : 79-82) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60 และมีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มร้อยละ 62.08 นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับดีมาก เช่นเดียวกับซึ่งสอดคล้องกับวันเดอร์ และคูเปอร์แมน (Wander and Cooperman, 1996 : 174) ได้ศึกษากลวิธีการเรียน โดยใช้ SQ4R สำหรับการศึกษาดำเนินการในระดับมัธยมศึกษา โดยได้เปรียบเทียบนักเรียนระหว่างกลุ่ม ที่เรียนแบบปกติ กลุ่มที่เรียนด้วย SQ4R และ SQ3R ในการอ่าน

ตำราเรียน ผลปรากฏว่ากลวิธี SQ4R และ SQ3R ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน คือนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี SQ4R มีคะแนนสูงกว่าการสอนด้วยกลวิธี SQ3R อย่างมีนัยสำคัญ

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59) ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นการสอนคล้ายกับการขึ้นชั้นบันได โดยเริ่มจากขั้นที่ไม่ซับซ้อน ไม่ยุ่งยาก ทำให้นักเรียน สนุกเพลิดเพลิน มี 6 ขั้นตอน (Survey) ทำให้นักเรียนได้อ่านคร่าว ๆ สำรวจหาใจความสำคัญ (Question) เป็นขั้นการตั้งคำถามโดยเปลี่ยนจากใจความสำคัญของเรื่องให้อ่านให้เป็นคำถาม (Read) ทำให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านเพื่อหาคำตอบ โดยละเอียด (Record) เป็นการให้นักเรียน ได้จดบันทึกข้อมูลและสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (Recite) ทำให้นักเรียน ได้มีโอกาสเล่าเรื่องจากข้อมูล (Reflect) เป็นขั้นตอนสุดท้าย ทำให้นักเรียน ได้เขียนแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านที่นักเรียนได้อ่าน

เมื่อเรียนจบในแต่ละแผนแล้ว นักเรียนจะทำแบบฝึกย่อยเสริมทักษะการอ่านจับใจความประกอบด้วย นิทาน เพลง บทความ บทร้อยกรอง ข่าว และสารคดี ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เนื้อหาใกล้ตัว และเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน นักเรียนได้ใช้ในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้สามารถพัฒนาการอ่านจับใจความได้ดีและมีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ รัตนภรณ์ เลิศคำฟู (2547 : 79-82) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าวิธีนี้ นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความพึงพอใจและต้องการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R อีก สอดคล้องกับ จิราพร หนูสาย (2549 : 85-87) ได้ศึกษาเรื่องการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจ ต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโหล๊ะหาร จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับสิริรัตน์ อะ โน (2553 : 107) ได้สรุปผลการวิจัยว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแบบฝึกอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอน SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบปัญหาในขณะที่ดำเนินการสอนในระยะเริ่มแรกของการจัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 นักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับขั้นตอนวิธีสอนแบบ SQ4R โดยเฉพาะในขั้นตอนที่ 2 ขั้นการตั้งคำถาม นักเรียนจะไม่กล้าตั้งคำถาม เพราะกลัวผิด และในขั้นที่ 6 ซึ่งเป็น

ชั้นเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน และนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนสรุปความโดยใช้ภาษาของตนยังไม่คล่อง และยังขาดเหตุผลประกอบการแสดงความคิดเห็น แต่เมื่อได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนจนครบทุกแผนแล้ว ปรากฏว่านักเรียนเข้าใจการอ่านจับใจความ และสามารถใช้เทคนิคตามขั้นตอนการสอน SQ4R มาช่วยทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ซึ่งนับได้ว่านักเรียนได้เกิดทักษะในการอ่านจับใจความ นักเรียนสามารถอ่านอย่างมีเป้าหมาย ประกอบกับในบางขั้นตอนของกิจกรรมการสอน นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่ม ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน นักเรียนเก่งสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน รวมทั้งสื่อที่ครูใช้ประกอบการสอนน่าสนใจ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านได้ดี และเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากอ่านเข้าใจสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้นตามลำดับ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า รูปแบบวิธีสอนแบบ SQ4R การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบพัฒนาการอ่านจับใจความมีความเหมาะสมเพราะมีขั้นตอนที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างชัดเจน วิธีสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นการสอนอ่านที่มีทิศทางและมีเป้าหมายที่ชัดเจน แต่ละขั้นตอนของการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนที่จะช่วยพัฒนาการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากวิธีสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนการสอนอย่างเป็นระบบชัดเจน โดยเริ่มต้นจากขั้นตอนง่าย ๆ มี 6 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก (Survey) ให้นักเรียนได้อ่านคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ขั้นตอนที่สอง (Question) เป็นการตั้งคำถามโดยเปลี่ยนจากใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้เป็นคำถาม ขั้นตอนที่สาม (Read) ให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านเพื่อหาคำตอบ โดยละเอียด ขั้นตอนที่สี่ (Record) เป็นการให้นักเรียนได้จดบันทึกข้อมูลและสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ขั้นตอนที่ห้า (Recite) ให้นักเรียนได้มีโอกาสนำเรื่องจากข้อมูล และขั้นตอนสุดท้าย (Reflect) ให้นักเรียนได้เขียนแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านที่นักเรียนได้อ่าน เมื่อเรียนจบในแต่ละแผนแล้ว นักเรียนจะทำแบบฝึกย่อยเสริมทักษะการอ่านจับใจความ โดยเริ่มจากการสอนอ่านแบบขั้นบันได และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนและกระบวนการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารหลักสูตร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ ช่วงชั้น สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ รูปแบบการสอนแบบ SQ4R การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งแบบฝึกพัฒนาการอ่านจับใจความ แบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการกลั่นกรอง ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์ และนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และนักเรียนได้มีโอกาสดำเนินการฝึกย่อย ๆ ตามทฤษฎีการลองผิดลองถูกของ ธอร์นไคค์ ซึ่งสรุปได้

ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นักเรียนจะต้องมีความพร้อมและมีการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าให้นักเรียนได้ตอบสนองรวมทั้งการให้นักเรียนได้ทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นจึงเชื่อว่าเมื่อนักเรียนทำกิจกรรมครบตามขั้นตอนวิธีการสอนแบบ (SQ4R) ซึ่งรูปแบบวิธีสอนนี้ มีความคล้ายคลึงกับการขึ้นบันได ค่อยๆ ปีนขึ้นไปทีละขั้น จากขั้นแรกง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ผู้เรียนค่อย ๆ เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ โดยอ่านไปที่ละขั้น ก็จะทำให้ผู้เรียนไม่ตึงเครียดในการเรียน ผู้เรียนจะเกิดพัฒนาการด้านการอ่าน และสามารถจับใจความได้ดี ในขณะที่เดียวกันก็เพิ่มพูนทักษะทางภาษาได้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน สามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ ความคิด ปูปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลวิจัยพบว่า การพัฒนาการอ่านจับใจความหลังการเรียน โดยใช้ วิธีสอนแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะเพิ่มสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาการอ่านจับใจความดีขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรนำวิธีการและขั้นตอน การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ไปใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านในด้านอื่น ๆ อีก เช่น การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านเชิงวิเคราะห์ ตั้งเคราะห์หรือทักษะการฟัง และการเขียน

1.2 ในการเลือกเนื้อเรื่อง ผู้สอนควรคำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนในชั้นเรียน เลือกเนื้อเรื่องตามความสนใจของผู้เรียน และมีความยากง่ายที่เหมาะสมกับวัย

1.3 ผู้สอนควรแนะนำนักเรียนให้เข้าใจขั้นตอนการสอนอ่านทั้ง 6 ขั้นตอนของวิธีสอนแบบ SQ4R เพราะจากปัญหาที่พบในช่วงแรกของการสอน นักเรียนไม่ค่อยเข้าถึงขั้นตอนการสอนทั้ง 6 ขั้นตอนของวิธีสอนแบบ SQ4R

1.4. ในการสอนแต่ละครั้งครูต้องคอยสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนแต่ละคน เพราะมีบางขั้นตอนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ เช่น ขั้นตอนการตั้งคำถาม และขั้นสรุปใจความสำคัญและการนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ขั้นตอนการสอนบรรลุไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

1.5. ผู้สอนควรใช้เวลาในการทำกิจกรรมแก่นักเรียนเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมควรมีความยืดหยุ่น โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการเขียน ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้เวลาในการเขียนมากกว่าขั้นตอนนี้

1.6 ครูควรสร้างบรรยากาศที่ดีในการจัดกิจกรรม โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกรรรมด้วยตนเอง และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น

1.7 ครูควรเตรียมอุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ให้พร้อม ควรมีการแจ้งผลคะแนนจากการทำกิจกรรมให้นักเรียนทราบทันที เพื่อที่ผู้เรียนจะได้ทราบผลการทำกิจกรรมของตนเองซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนกระตือรือร้น และสนใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในลักษณะเช่นนี้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ สามารถทำครบทุกสาระและทุกระดับชั้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการวิจัยการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ